Kangasniemen kunta
Keskustaajaman osayleiskaavan päivitys

Osayleiskaavan muutoskohteiden luontoselvitykset

Ekotoni Ky
10.7 2022

Sisällysluettelo

1. Tausta ja tavoitteet
2. Menetelmät
3. Alueen luonto
4. Kohdekohtaiset tavoitteet ja niiden luonto
   - 4.1a Lapaskankaan risteysalueen kehittäminen
   - 4.1bc Lapaskankaan teollisuusalueen kehittäminen
   - 4.2 ja 4.3 Kirkon ympäristö ja taajaman kehityskohteet
   - 4.4 Suurolansaari
   - 4.5 Salmelan leirikeskus
   - 4.6 Säynätlammen alue
   - 4.7 Säynätlammen pohjoispuolinen alue
   - 4.8 Joutsantien pohjoispuolinen teollisuusaluevaraus
   - 4.9 Joutsantien vanha kaatopaikka
   - 4.10 Kiertokalliontienvarsi
   - 4.11 Uudistalonmäki

Kaikki valokuvat Jari Hietaranta
Kannen valokuvat: Uudistalonmäen uoman lähiympäristöä

EKOTONI KY,1016290-0 Vitikkalantie 4, 21570 Sauvo, jari.hietaranta@ekotoni.fi, +358 400 479740

Kangasniemen kunta
Keskustaajaman osayleiskaavan päivitys
osayleiskaavan muutoskohteiden luontoselvitykset

---

1. Tausta ja tavoitteet

Luontoselvityksen tarkoituksena on selvittää suunnittelukohteena olevien kohteiden, kaikkiaan 11 kpl, luonnonympäristöä siltä osin kuin se katsottiin tarpeelliseksi. Oheisessa kuvassa (kuva 1) on esitetty tarkastelun kohteena olevat kohteet. Tarkastelujen intensiteetti vaihteli hieman kohteesta toiseen. kaikki valokuvat Jari Hietaranta. Muutoskohteiden tavoitetekstit Karttaako Oy:n osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (2021).

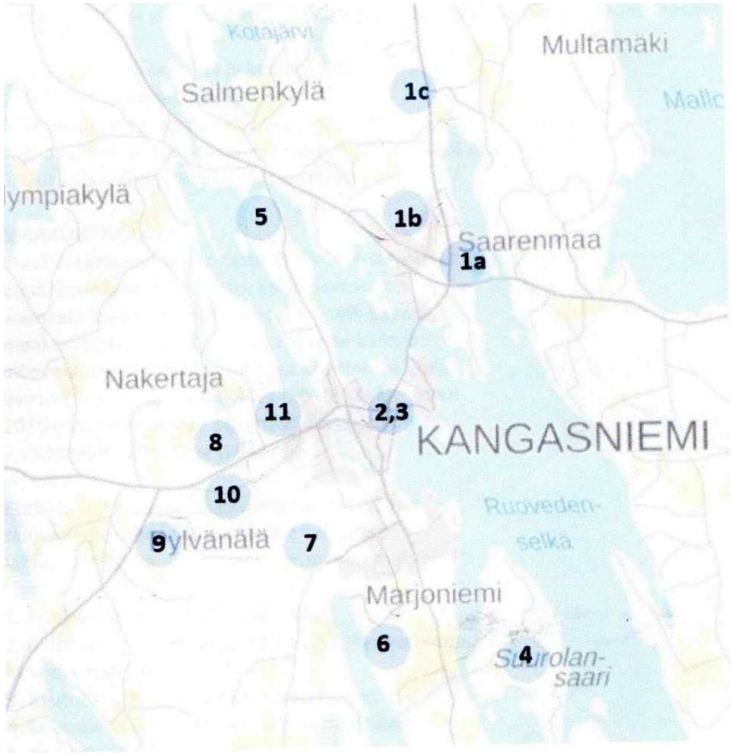

Kuva 1. Kirkonkylän osayleiskaavan muutoskohteet.
(Lähde: Karttaako Oy 2021).

2. Menetelmät

Ensimmäisen kerran alueella (lähinnä Nakertajan alueelle, kohde nro 11) syyskuussa 2021. Toukokuun 13. päivänä 2022 tehtiin ensimmäinen varsinainen maastokäynti alueelle. Tällöin huomiota kiinnitettiin edelleen ns. Nakertajan alueeseen. Erityinen syy maastokäynnille oli ko. alueen (nro 11) luonnon monimuotoisuus ja ennakkotieto, että alueella esiintyy liito-orava. Samassa yhteydessä tarkastettiin myös muita kohteita. Varsinaisen kasvillisuuden maastokartoitus toteutettiin kesäkuun alussa 13.6.2022. Maastotyöhön käytettiin aikaa noin 10 h kokonaisuudessaan. Kohdekohtaisesti inventoinnin tarkkuus vaihteli, koska suunnittelukohteet

olivat nykyiseltä ympäristöltään hyvin erilaisia toisiinsa nähden. Esimerkiksi em. kohde 11 on metsäistä rakentamatonta aluetta, ja toisaalta esimerkiksi kohde 2 (kirkon ympäristö) oli täysin tiiviisti rakennettua ympäristöä ja vanha täytetty kaatopaikka-alue (nro 9). Maastokäyntien yhteydessä tehtiin myös havaintoja suunnittelukohteiden linnustosta. Linnuston kartoitus suoritettiin 13.6.2022 8:15-17:45 välisenä aikana. Linnuston kartoitus tehtiin yleisesti hyväksytyllä yhden kartoituskerran menetelmällä (Koskimies 1994). Kaikilta kohteilla ei linnustoon kiinnitetty kovinkaan paljon huomiota.

Raportissa on ensin kohdekartta ja jonka jälkeen on esitetty alueen luonnonympäristön kuvaus ja otettu kantaa alueen luontoarvoihin nyt käynnissä olevan kaavamuutoksen tavoitteiden näkökulmasta. Kohdekohtaisesti on laadittu myös kartallinen esitys esimerkiksi huomionarvoisesta paikasta tai alueesta. Kohteiden nimistössä ja numeroinneissa on noudatettu Karttaako Oy:n (2021) Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa sekä alustavissa tavoitteissa (16.4.2021 ja päivityksessä 20.5 2021) esitettyjä nimiä.

3. Alueen luonto

Yleiskaavan muutoskohteet sijaitsevat Kangasniemen kunnassa, kirkonkylän keskusta-alueella tai sen välittömässä läheisyydessä. Alue kuuluu eteläboreaalisen vyöhykkeeseen ja Etelä-Savon eliömaakuntaan.

Muutosalueilla metsät ovat luonnostaan kuusivaltaisia, mutta mäntyä on vain hieman vähemmän, ja ne kasvavat yleensä siellä missä kuusi ei viihdy eli topografian ylemmillä osilla. Sekapuustot ovat yleisiä ja nuorta lehtipuuta on runsaastikin, yleensä koivuja leppää ja pihlajaa. Ne esiintyvät useimmiten nopeakasvuisina pioneeripuina esimerkiksi hakkuualueilla ja rakennettujen alueiden reunoilla. Metsätyypeistä kaavoitettavilla alueilla tavallisin on tuore kangas, joten tyypillisimmät aluskasvillisuuden muodostajat ovat mustikka ja sammalet. Ihmistoiminta on sekoittanut puulajisuhteita huomattavasti.

4. Kohdekohtaiset tavoitteet ja niiden luonto

4.1a Lapaskankaan risteysalueen kehittäminen

Osayleiskaavan muutoksen tavoitteena olisi lisätä kiertoliittymän alueelle tilaa vaativan kaupan aluetta. Mahdollisuutena tutkitaan myös laajentaa häiriötä tuottamattoman palvelutoiminnan sijoittamista Pieksämäentien varteen.

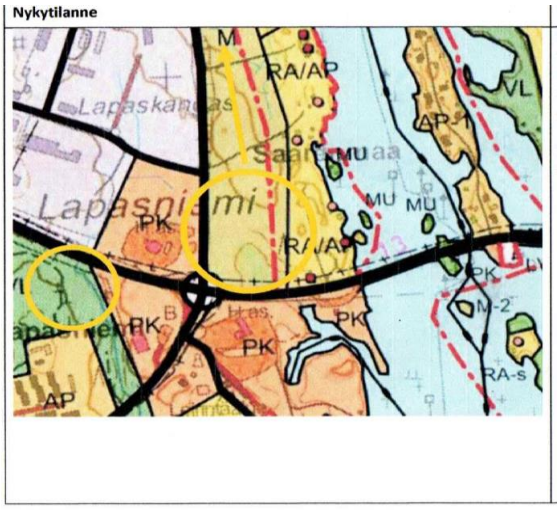

Kuva 2. Lapaskankaan risteysalueen kehittäminen.
(*Lähde*: Karttaako Oy 2021).

Huomiot: Kiertoliittymäalueen kasvillisuus on hyvin tavanomaista ihmistoiminnan muovaamaa elinympäristöä. Kenttäkerros on paikoin heinittynyttä. Maapuita tai pystykeloja ei esiinny.
Puusto on osaksi nuorta ja/tai harvennushakattua. Alueen linnusto on tyypillistä kangasmetsän lajistoa ja kulttuurinsuosijoita; harakka, västäräkki, varis, punatulkku, västäräkki, räkättirastas, punarinta, laulurastas ja pajulintu.

Kuvat 3ab. Kiertoliittymän alueen tavanomaista ihmistoiminnan muokkaamaa kasvillisuutta.

Suositus: Luonnonympäristön kannalta ei ole estettä osayleiskaavan mukaisten tavoitteiden toteuttamiselle.

41b. Lapaskankaan teollisuusalueen laajennus

Tavoitteena on päivittää yleiskaava vastaamaan teollisuusalueen aluevarauksia toteutuneen asemakaavoituksen mukaisesti.

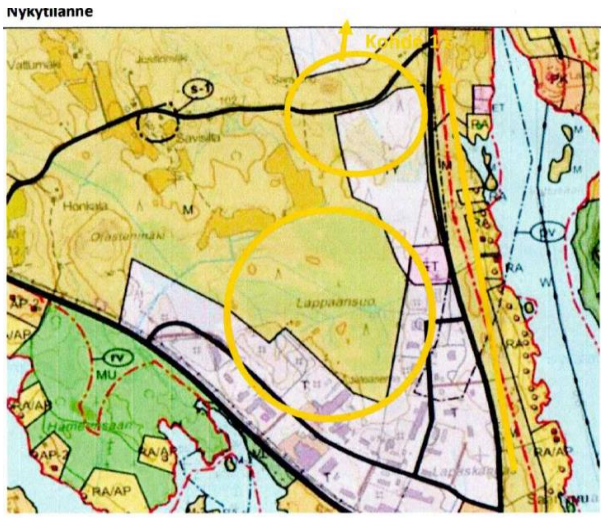

Kuva 4. Lapaskankaan teollisuusalueen laajennus.
(*Lähde*: Karttaako Oy 2021).

Huomiot: Nykyisen teollisuusalueen pohjoispuolella kasvillisuus on tavanomaista mänty-kuusi sekakangasta, lähinnä kuivahkoa. Maapuita ei esiinny, mutta nuorta lehtipuustoa esiintyy. Ihmistoiminnan vaikutus näkyy selvästi. Kenttäkerroksessa on valtalajina mustikka, mutta puolukkaa, metsäalvejuurta, kevätpiippoa, mansikkaa, maitohorsmaa, eri heinälajeja kuten koiranheinää, niittynurmikkaa, ja nurminataa, saroja ja metsätähteä esiintyy paikka paikoin runsaanakin.

Suositus: Ei estettä päivityksille. Alueen luonto on tavanomaista ihmistoiminnan voimakkaasti muovaamaa.

Kuvat 5ab. Luonnonympäristö on voimakkaasti ihmistoiminnan muovaamaa.

4.1c Lapaskankaan teollisuusalueen laajennus (pohjoinen)

Osayleiskaavan muutoksen tavoitteena on päivittää teollisuusalueen alevarauksia ottamalla huomioon maa-ainesten ottoalueet sekä pohjavesialueet. Yleiskaavan laajentaminen pohjoiseen nykyisestä TY-alueesta tutkitaan.

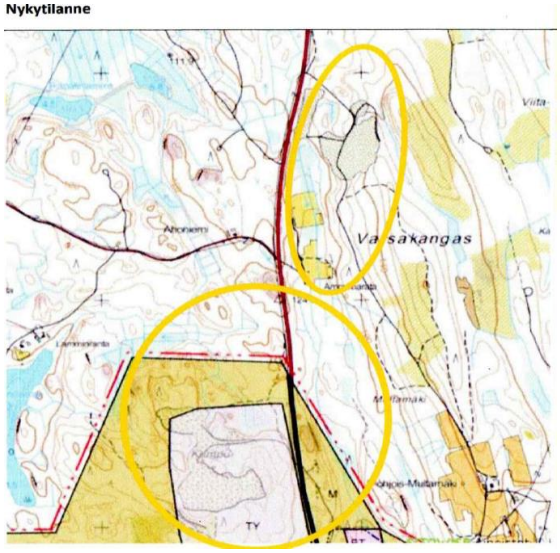

Kuva 6. Lapaskankaan teollisuusalueen laajennus. (*Lähde*: Karttaako OY 2021).

Huomiot: Puusto on ns. sekundäärimetsää; aluetta on hakattu ja nuorta lehtipuuta ja pensaikkoa on runsaasti. Pohjoispuolella on myös turvekangasta ja ojikkoa.

Kuva 7. Teollisuusalueen ympäristö on voimakkaasti ihmistoiminnan muovaamaa.

Suositus: Luonnonympäristön kannalta ei estettä TY-alueen laajentamiselle nykyisen TY-alueen pohjoispuolelle.

4.2 ja 4.3 Kirkon ympäristö ja taajaman rakennusperintökohteet

Kirkon ympäristö on arvotettu valtakunnallisesti arvokkaaksi kulttuuriympäristöksi ja rajaus koskee myös satamarantaa ja sen ympäristöä.

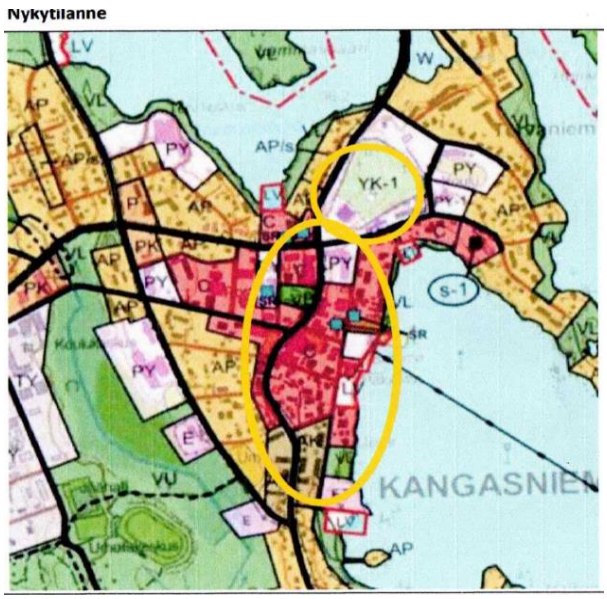

Kuva 8. Kirkon ympäristön muutosalueet.
(*Lähde:* Karttaako Oy 2021).

Huomiot: Huomionarvoisia yksittäisiä kookkaista puita tai puuryhmiä eritysesti hautausmaalla.

Kuvat 9ab. Kirkon ympäristö on maisemakuvallisesti ja kulttuurihistoriallisesti säilytettävä kokonaisuus.

Suositus: Rakentamisen rajoitukset muodostuvat lähinnä tavoitteista säilyttää nykyinen kulttuuriympäristö, ei niinkään luonnonympäristö. Maisemakysymykset ovat tärkeitä ja yksittäisillä kookkailla puilla on suuri merkitys tämän tyyppisessä kulttuurimaisemassa

4.4 Suurolansaari

Tavoitteena tarpeettoman ET-varauksen poistaminen. Tavoitteena alueen varaaminen virkistyskäyttöön ympäröivän alueen tapaan.

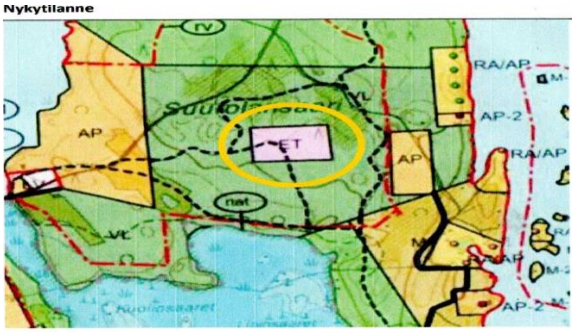

Kuva 10. Suurolansaaren ET-alue esitetään muutettavaksi VL-alueeksi. (*Lähde*: Karttaako 2021).

Huomiot: Luonnonympäristön kannalta alueella ei ollut erityistä huomioitavaa.

Kuva 11. Suurolansaaren aluetta. ET -varauksen poistaminen on tavoitteena.

Suositus: Kaavamuutos on luonnonympäristön kannalta mielekäs säilyttämällä nyt laajan VU-alueen yhtenäisenä kokonaisuutena.

4.5 Salmelan leirikeskus

Osayleiskaavan muutoksen tavoitteena on PK-alueen laajennus asemakaavoitetun alueen mukaiseksi.

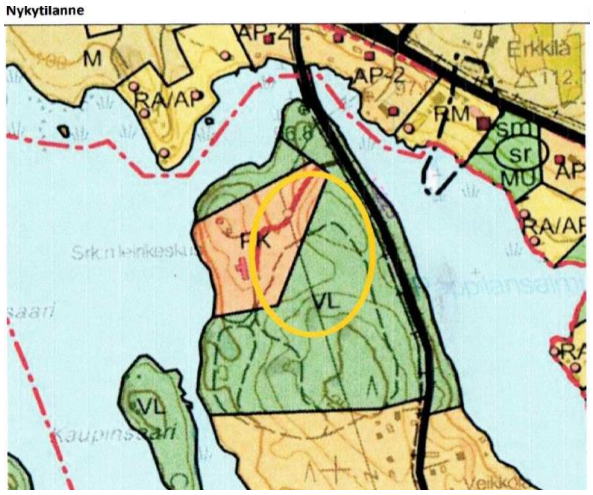

Kuva 12. Salmelan leirikeskuksen P-alueen laajentaminen (*Lähde*: Karttaako Oy 2021).

Huomiot: Puusto on tasaikäistä mäntyvaltaista kuivahkoa kangasta. Maapuita tai pystykeloja ei ole. Kenttäkerroksen lajisto on tavanomaista. Linnustosta havaittiin vain peippo, laulurastas, pajulintu ja västäräkki.

Suositus: PK-alue voidaan laajentaa asemakaavoitetun alueen mukaiseksi. Alueella ei ole sellaisia luonnonarvoja, joiden perusteella laajentamista ei voitaisi toteuttaa.

4.6 Säynätlammen asuinalue

Osayleiskaavan muutoksen tavoitteena on päivittää ja laajentaa asuinalueen aluevarausta toteutuneen asemakaavoituksen mukaiseksi.

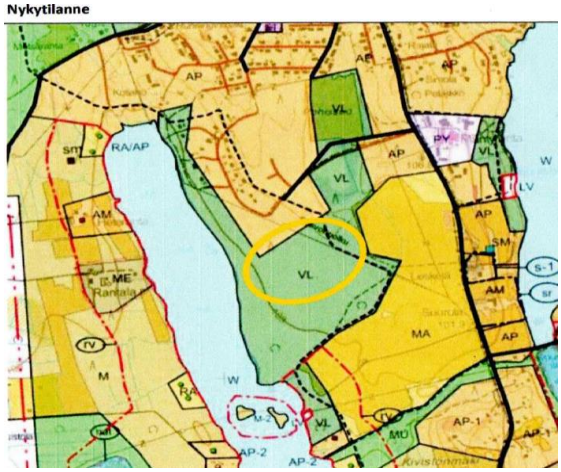

Kuva 13. Asuinalueen laajennus. (*Lähde*: Karttaako Oy).

Huomiot: Luonnonympäristöltään alue tavanomaista kuivahkoa mäntyvaltaista kangasta. Maapuita tai pystykeloja ei ole. Metsäalueet ovat tavanomaista kuivahkoa sekapuustoa. Latvuskerros on lähes tyystin yksilatvuksista. Mustikka on kenttäkerroksen valtalaji. Ihmistoiminnan vaikutus näkyy kenttäkerroksen lajistossa.

Kuvat 14. Muutosalueen metsäkasvillisuus on tavanomaista ihmistoiminnan muovaamaa hoitometsää.

Suositus: Ei erityistä huomioitavaa.

4.7 Säynätlammen pohjoispuoli

Tavoitteena on muuttaa nykyinen MU-varaus tavalliseksi MT-alueeksi. perusteluna on ollut se, että alue on tarpeettoman laaja MU-varaukselle alueelle, jolla ulkoilun ohjaamistarvetta ei ole.

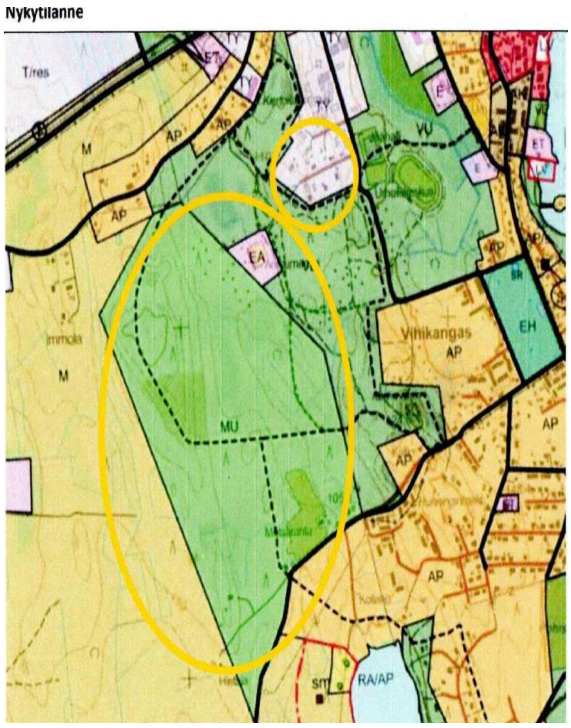

Kuva 15. Säynätlammen pohjoispuolen alue.
(*Lähde*: Karttaako Oy 2021).

Huomiot: Pääosin tuoretta mustikkatyypin kangasta. Pohjakerros kivinen. Kenttäkerroksessa tyypillistä lajistoa. Mustikka hallitsee lajina laajoja alueita kenttäkerroksessa. Sen lisäksi on puolukkaa, metsätähteä, oravanmarjaa, käenkaalta, metsäalvejuurta. Ihmistoiminnasta kielivät mm

vadelma, niittynurmikka, kylänurmikka ja nurminata. Linnusto oli tavanomaista havumetsälajistoa; peippo, mustapääkerttu pajulintu, punarinta, peukaloinen, vihervarpunen, sinitiainen ja talitiainen.

Kuvat 16ab. Alueelle tyypillistä metsää. Maapuita tai pystykeloja ei esiinny. Puusto on tasaikäistä talousmetsää.

Kuva 17. Säynätlammen pohjoispuolen kasvillisuutta.

Suositus: Ei estettä suunnitellulle maankäytölle eli MT-alueeksi.

4.8. Joutsantien pohjoispuoli

Tavoitteena osayleiskaavan muutoksessa on selvittää T/res -alueen soveltuvuutta rakentamiseen.

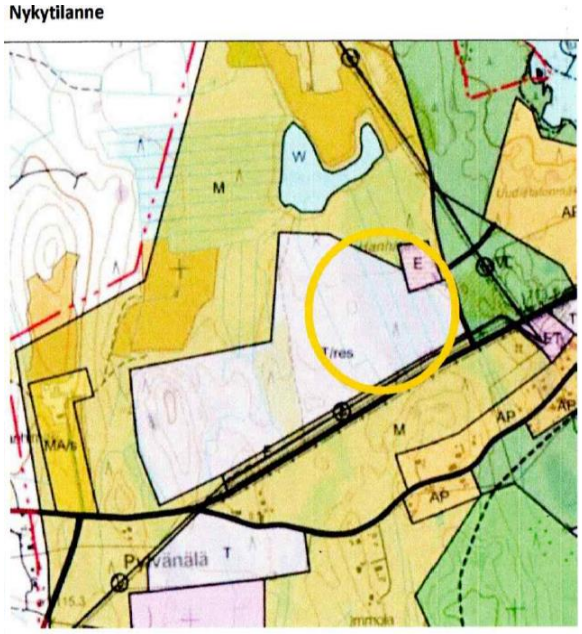

Kuva 18. Joutsantien pohjoispuolinen teollisuusvaraus (*Lähde*: Karttaako Oy 2021)

Huomiot: Alue on laajalti nuorta taimivaiheen puustoa tai harvennushakattua metsää. Metsä on talousmetsäkäytössä. Maapuita tai pystykeloja ei esiinny. Etenkin maantien läheisyydessä on kenttäkerros heinittynyttä. Etäämpänä maantiestä on kenttäkerros mustikka - puolukkavaltaista. Siellä täällä esiintyy metsäalvejuurta, metsätähteä, jopa jokunen kielo, katinlieko, nurmirölli, nurmilauha, kevätpiippo ja lillukka. Alueen linnustossa ei myöskään havaittu mitään erityistä; laulurastas, peippo, pajulintu, sepelkyyhky, talitiainen ja vihervarpunen.

Kuvat 19ab. Joutsantien pohjoipuolista, ihmistoiminnan muovaamaa metsää.

Suositus: Ei luonnonympäristöllisiä esteitä lisärakentamiseen. Alueen luonto on tavanomaista ihmistoiminnan muovaavaa talousmetsää.

4.9 Joutsantien eteläpuolen vanha kaatopaikka

Osayleiskaavan muutoksessa selvitetään, voidaanko kunnan entinen kaatopaikka ottaa muuhun kuin nykyiseen E-käyttöön.

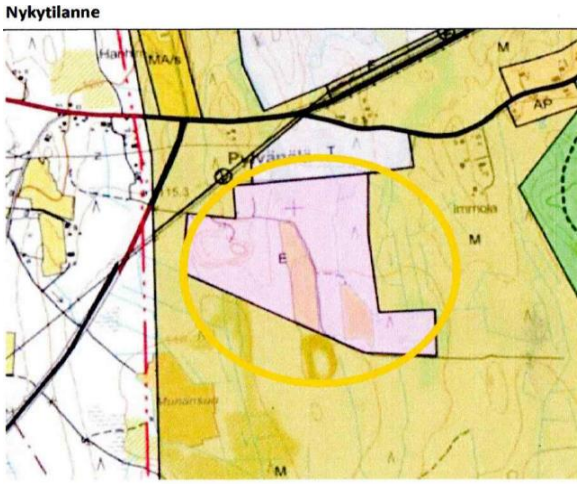

Kuva 20. Joutsantien vanha kaatopaikka-alue.
(*Lähde*: Karttaako Oy 2021).

Huomiot: Alue on kokonaisuudessaan voimakkaasti ihmistoiminnan muovaamaa aluetta. Kaatopaikka on peitetty maamassoilla ja lähiympäristössä on tehty hakkuita.

Kuvat 21ab. Vanhaa maisemoitua kaatopaikka-aluetta Joutsantien varrella.

Suositus: Alue ei luonnollisesti sovellu asumisalueeksi tai muuhun rakentamiseen. Alueen metsittäminen olisi luonteva vaihtoehto. Ei nykyisellään luontoarvoja. Ainoat lintuhavainnot punavarpunen ja västäräkki sekä sepelkyyhky.

4.10 Kiertokalliontien varsi

Kiertokalliontien varteen on kehittynyt pientaloasutusta, jonka voisi todentaa olemassa olevana osayleiskaavan muutoksessa. Asuinalueen laajentamista ei nyt harkita.

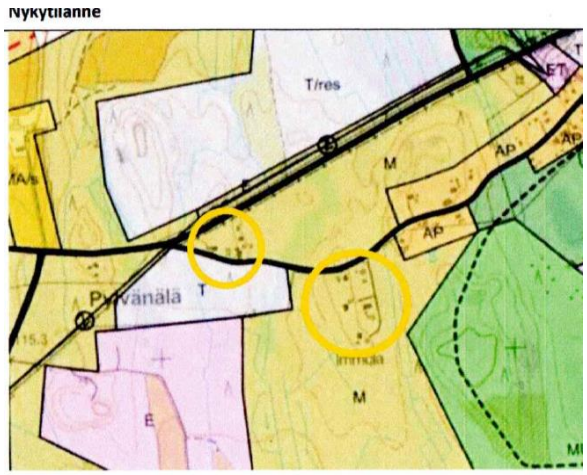

Kuvat 22. Kiertokallion muutosalue. (*Lähde*: Karttaako Oy 2021).

Huomiot: Metsäkasvillisuus on pihapiirien kirjavoimaa ja rakentamattomilla alueilla kuusivaltaista sekakangasta, jossa koivua ja mänty sekapuuna. Ihmistoiminnan vaikutus näkyy kaikkialla. Maapuita tai pystypökkelöitä ei esiinny. Linnustossa mm laulurastas, punakylkirastas, harakka, hieman yllättäen hömötiainen (VU), pensaskerttu, kirjosieppo, pajulintu, varis, punarinta, västäräkki, harmaasieppo.

Kuvat 23ab**.** Muutosalueella on olemassa olevia pihapiirejä ja niiden välisiä joutomaita

Suositus: Ei estettä täydennysrakentamiselle.

4.11 Uudistalonmäki

Uudistalonmäen alueella on laajahko toteutumaton AP-alue. AP-aluevaraus rakentamiselle ei todennäköisesti tässä laajuudessa ole tarpeen, joten osayleiskaavan muutoksen yhteydessä tarkastellaan aluevarauksen (AP) todellinen tarve. Aluetta voidaan tarkastella myös virkistyskäytön näkökulmasta.

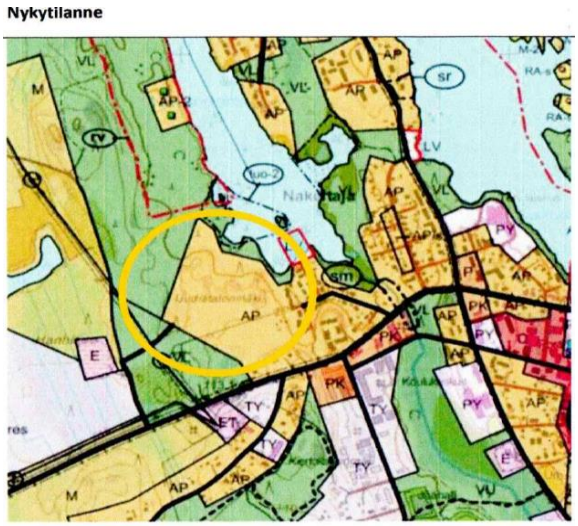

Kuva 24. Uudistalonmäen alue (*Lähde*: Karttaako Oy 2021).

Huomiot: Alueen itäosa on kuusi -koivu puustoista tuoretta kangasmetsää. Nuorta lehtipuuta on melko runsaasti - iäkästä puustoa sen sijaan niukemmin. Myös kuusta on eri-ikäistä. Metsä vaikuttaa kohtuullisen luonnontilaiselta ja hakkuista on aikaa. Kantoja ei ole. Haapaa on vain hyvin vähän. Maaperä on kivistä, osin jopa lohkareista. Kun siirrytään länttä kohden, muuntuu maaperä selvästi kosteampaan suuntaan ja itä-länsisuuntaisen puron ympäristössä on jo korpimaista kuusikorpea.

Kuvat 25ab. Olemassa olevasta AP-asutuksesta länteen, on metsä moni-ikäistä tuoretta kuusikangasta. Maapuita on melko runsaasti.

Kuvat 26ab. Alueen halki itä-länsisuunnassa kulkevauoman ympäristö on huomionarvoinen luontokokonaisuus. Perkausjälet jo vanhoja ja lähiympäristö jo melko luonnontilainen, kuollutta ja lahoa puuta melko runsaasti.

Uoman perkausjäljet ovat jo vanhoja ja lähiympäristö jo melko luonnontilainen, kuollutta ja lahoa puuta melko runsaasti. Mätästymistä esiintyy. Koivua esiintyy yleisesti sekapuuna. Myös yksittäisiä

mäntyjä on siellä täällä, joskaan ei aivan uoman läheisyydessä. Haapoja, raitoja ja harmaaleppää esiintyy myös, mutta ei kovinkaan runsaana. Pensaskerros on mustikkakorville tyypillisesti niukahko - sitä se on koko alueella so. myös uomasta pohjoiseen. Mustikan ohella myös puolukkaa esiintyy. Heiniä ja ruohoja on myös niukalti; jonkin verran esiintyy metsätähteä, isotalvikkia, oravanmarjaa ja metsäalvejuurta. Sammallajistoa ei kovin paljon huomioitu, mutta lajistossa on ainakin rahkasammalia (valtalajit) ja lisäksi havaittiin ainakin korpisammalta. Korpimainen alue on syntynyt tuoreen kankaan soistuessa ja siinä on havaittavissa yhä lajistollista samankaltaisuutta.

Avoimen datan lähtötietoaineiston perusteella tarkastellulla alueella ei olisi metsälain mukaisia kohteita (https://metsaan.fi/karttapalvelut), mutta uomaa välittömine lähiympäristöineen voidaan pitää metsälain tarkoittaman kohteena (purojen välittömät lähiympäristöt). Lisäksi uomasta pohjoiseen siirryttäessä on tihkupintaa siellä täällä ja lähteisyyttä (lähteiden ja tihkupintojen välittömät lähiympäristöt), jotka ovat metsälain mukaisia luontotyyppejä. Lisäksi mustikkakorvet, joita uoma lähiympäristöineen edustaa, on luokiteltu vaarantuneeksi luontotyypiksi (VU). Yllä olevien kuvien kaltainen aukkoinen metsä, jossa sopivalla liitoetäisyydellä puita, on liito-oravalle mieluinen. Kuusikorvet ovat myös METSO-ohjelmassa mukana olevia arvokkaiksi nimettyjä elinympäristöjä.

Kun siirrytään korpialueelta länteen ja lounaaseen, maasto nousee ja korpimaisuus häviää ja täältä löytyy isojakin haapoja, mutta liito-oravasta merkkejä ei täältä löytynyt. Lounaassa kasvaa mustaherukkaa rinteessä. Lienee peräisin lähiasutuksesta. Lännessä, jossa uoma kohtaa kallion, on sen tyvellä runsaasti nuorta lehtipuuta, jotka voisivat toimia liito-oravan ruokailupaikkana, mutta ei pesimäalueena (*ks.* kuva alla oikealla). Nuorten lehtipuiden lähellä kasvaa myös järeitä kuusia.

Kuva 27ab. Uoman länsipäässä maasto nousee. *Kuvassa vasemmalla* myös haapoja ja mm mustaherukka. *Kuvassa oikealla* kallion tyvellä olevaa nuorta lehtipuuta. Alueella on myös runsaasti tuoreita tuulenkaatoja, etenkin alueen länsiosassa, jossa maasto kohoaa ja on tavanomaisempaa tuoretta kuusi kangasta. Latvuskerroksia on lähinnä 2 ja puusto vaihtelevan ikäistä. Lehtipuuston osuus pienenee yhä vähäisemmäksi ja lahopuu uupuu lähes kokonaan.

Muutosalueen pohjoisosa on selvästi tuoretta kuusikangasta. Sekapuuna on koivua ja mäntyä. Tuulenkaatoja on etenkin lännessä, lähellä hakkuualuetta. Mustikka vallitsee kenttäkerrosta. Maapuita tai pystypökkelöitä ei kovin paljoa esiinny. Muuta lehtipuuta kuin koivua on niukalti.
Kenttäkerroksen lajistossa ei ollut kovinkaan erikoista Vaikutti kuitenkin siltä, että vetistä kuusikorpipainannetta lukuun ottamatta kenttäkerroksen lajisto on tavanomaista tuoreehkon kankaan lajistoa; mustikka, puolukka, variksenmarja, metsälauha, metsäalvejuuri, korpi-imarre, kielo, metsätähti, oravanmarja. Paikoin kenttäkerros oli niukka tiheästä kuusikosta johtuen.

Kuvat 28ab. Uudistalonmäen pohjoisosa on tavanomaisempaa tuoretta kangasta, mutta alueella puusto on eri-ikäistä ja valoisaa. Lehtipuuta ei esiinny juuri lainkaan.

Alueen linnustosta voidaan todeta seuraavaa: keski- ja pohjoisosiltaan aika tavanomaista tuoreen tai kuivahkon kankaan havumetsien lajistoa ja johon eteläosissa voi sekoittua myös kulttuuriympäristöjen suosioita. Tiira -havaintotietokanta (https://www.birdlife; katsottu 16.6. 2022) ei antanut erityisiä lajihavaintoja Uudistalonmäen alueelle. Maastokäyntien yhteydessä tehtiin havainnot seuraavista lajeista; mustarastas, peippo, pajulintu, punarinta talitiainen, sinitiainen (?), vihervarpunen ja pikkusieppo.

Laajemmin taustaksi kaavan muutosalueen lajitietoja tarkasteltiin https:/www.laji -tietokannnasta ja lajitietoja tiedusteltiin myös laji.fi aineistopyyntöjärjestelmän kautta (konsulttiaineisto) ja mainittujen aineistojen perusteella alueelta löytyy havaintoja liito-oravasta (VU, DIR), jotka siis voitiin vahvistaa myös syksyn 2021 ja kevään 2022 maastokäynneillä. Havainnot sijaitsevat hieman eri paikoissa, mutta selvästi mainitulla korpimaisella alueella. Havainnot on koottu erilliselle kartalle.

Maastossa ei kyetty seuraamaan papanajälkiä esim. pohjoiseen, mutta voidaan olettaa, että alue on eräänlainen ”umpiperä”; lännessä on voimalinja ja hakkuualueita ja etelästä ja idässä omakotitaloasutusta, jotka kaikki toimivat tehokkaana kulkuesteenä liito-oravalle, mutta ei aivan välttämättä. Pohjoiseen Niirasenlahden rantaa myötäillen on puustoinen kuusta kasvava alue. Liito-orava etenkin urokset voivat liikkumisessaan alueelta toiselle olla aika joustava ja hyödyntää tehokkaasti pihapiirien puustoa. Havaitut papanat (syyskuu 2021 ja kevät 2022) olivat vähäisiä ja se antaisi aiheen ehkä olettaa, että varsinaista pesimäalueesta ei olisi kysymys. Korpimaisen painanteen reunoilla (maaston hieman kohotessa) on paikoin kookkaita kuusia (kallion lähellä) tai kookkaita haapoja (etelä-lounas) mutta liito-oravasta ei näillä alueilla tehty havaintoja.

Pohjoisempi alue on puhdasta tuoretta kuusikangasta ja sinällään ei kovin sovelias liito-oravalle, mutta metsän merkitys liito-oravalle lienee siinä, että se toimii kulkureittinä pohjoiseen Niirasenlahden rantavyöhykettä pitkin.

Suositus: Alueen ydinalue (lännen kalliosta aina idän asutuksen lähelle keskittyen ojan varsialue lähiympäristöineen) tulisi jättää rakentamisen ulkopuolelle. Uoma lähiympäristöineen on mustikkakorpea (VU Etelä-Suomessa) ja myös osin metsälakikohde ja METSO-elinympäristö. Myös lännen kallioselänne ja sen tyvialue tulisi sisältyä em. aluekokonaisuuteen, vaikka ei lakikohde olekaan. Liito-orava sinällään ei ihmistä karta, jos vain sopivaa ravintoa ja pesäpaikkoja on tarjolla. Se voi pesiä ullakolla tai linnun pöntössä. Tärkeä tekijä on liitomatka; se ei saisi olla enempää kuin 40 m. Asuinalueilla raivataan väistämättä puustoa tonteilta, kuusia ei erityisesti suosita. Pohjoisosan asuinalueen muuttaminen AP-alueeksi muodostaa väistämättä riskin liito-oravan liikkumiselle.

Kuva 29. Huomionarvoinen luontokokonaisuus.

Kaavallisena merkintänä voisi olla suo-1 merkintä (liito-orava) tai luo -katkoviivarajaus elinympäristön monipuolisuuden johdosta. Mikäli AP-rakentamista alueelle osoitetaan, tulisi se sijoittaa mahdollisimman pohjoiseen kohtuullisen lähelle Nakertajaa, jolloin se myös tukeutuisi olemassa olemaan asutukseen.

Ekotoni Ky
Jari Hietaranta

liitekartta (ei julkinen)